

Kandidatundersøkelse for Bachelorprogrammet i helseledelse og helseøkonomi

Programleder professor Grete Botten og studiekonsulent Birthe Neset

**Avdeling for helseledelse og helseøkonomi,
Institutt for helse og samfunn,
Det medisinske fakultet,
Universitetet i Oslo.**

Oslo sept 2012

Contents

Innledning.....	3
Opplegg for datainnsamling og gjennomføring.	3
Utvalget	3
Utforming av spørreskjema.....	3
Resultater	4
Kort beskrivelse av utvalget	4
Studier og arbeid	4
Mange velger å studere videre.....	4
Mange får raskt jobb og enkelte hadde meget god lønn	5
Arbeid innen mange ulike områder	5
Relevans av bachelorprogrammet for arbeidslivet.....	6
Overveiende positivt syn på bachelorprogrammet	6
Relevans av programmet og fagområdene varierer ut fra nåværende jobb	7
Kommentarer til resultatene.....	9

Innledning

Bachelorprogrammet i helseledelse og helseøkonomi ved Avdeling for helseledelse og helseøkonomi ved universitetet i Oslo hadde sitt første opptak høsten 2002. Det har høsten 2012 tatt opp sitt tiende kull. Dette er et bredt sammensatt program som inneholder mange fagområder. Tanken er at det skal være skreddersydd til oppgaver innen ledelse og administrasjon i helsetjenesten. Våren 2008 ble det gjort en kandidatundersøkelse som omfattet de som begynte på programmet de første tre årene. Senere har det ikke vært gjort noen systematisk undersøkelse av hvordan det går med uteksaminerte studenter, hva de gjør og hvordan de retrospektivt ser på opplegg og innhold i programmet.

I forbindelse med periodisk programevaluering av Bachelorprogrammet i helseledelse og helseøkonomi 2012, besluttet programleder å gjøre en spørreundersøkelse til alle studenter som hadde avsluttet sin bachelorutdanning ved Avdeling for helseledelse og helseøkonomi, uansett når de påbegynte programmet. Denne rapporten presenterer funn fra denne undersøkelsen.

Opplegg for datainnsamling og gjennomføring.

Utvalget

Det ble valgt å sende et nettbasert spørreskjema vedlagt en e-post til alle studenter som har avsluttet sin bachelorgrad per begynnelse av sept. 2012, slik det var definert i FS-databasen¹. Det var til sammen 135 uteksaminerte kandidater² i den perioden som omfattet av denne undersøkelsen. I FS lå deres private e-postadresser fra da de avsluttet programmet. Vi valgte å benytte disse e-postadressene i håp om at de fleste ikke hadde endret denne adressen. Det ville bli for arbeidskrevende å finne deres nåværende private eller arbeids- e-postadresse.

Det kom tilbakemelding om at adressen ikke lenger fantes for 37 personer (27 %). Vi kan forvente en viss skjevhet i frafallet ved at det er sannsynlig at det er flere fra de første kullene som har endret sin e-postadresse. Det ble ikke satt inn tiltak for å oppspore disse. Det endelige utvalget ble derfor 98 personer. Det kom svar fra 63 personer etter en påminnelse, en svarprosent på 64 %.

Utforming av spørreskjema

Spørreskjema innholdt opplysninger om kjønn og alder, når de påbegynte utdannelsen og hvor lang tid de brukte før de var ferdige. Videre ble det spurt om hvorvidt de for tiden er i jobb (hel eller deltid), er student (hel eller deltid) eller er arbeidssøkende. De som er i jobb ble bedt om å beskrive type arbeidssted og hvor mye de tjener. Retrospektivt ser vi at det kunne vært av interesse å spørre om arbeidsoppgaver, men vi antok at det ville være så mangartede at det var vanskelig å få gode opplysninger i et spørreskjema.

Videre studier etter bachelorgraden var et annet tema hvor det spesielt ble spurt etter om de hadde valgt avdelingens internasjonale masterprogram i Health Economics, Policy and Management og

¹ FS-databasen gir oversikt over alle studenter, deres avlagte eksamener og dere karakterer.

² I egenevalueringen inngår 134 studenter, det betyr at en har fått vitnemål etter at tall for egenevalueringen ble tatt ut.

deres syn på valg av dette programmet. Her var det plass til utdypende frie kommentarer. De som ikke hadde valgt å studere videre, ble spurt om hvor lang tid det gikk før de fikk relevant arbeid etter graden og hvor mange jobber de hadde søkt på.

Skjemaet inneholdt flere spørsmål som de skulle ta stilling til ut fra en skala helt enig (5) til helt uenig (1). Disse spørsmålene gikk særlig på syn på programmet og relevansen av de ulike fagområder for nåværende jobb. Her var det plass til kommentarer om hva programmet evt. mangler ut fra deres erfaring fra arbeidslivet.

Resultater

Kort beskrivelse av utvalget

Det endelige utvalget besto av 63 personer, hvorav 81 % (51) er kvinner. 18 % var under 25 år, 38 % 25-29 år, 33 % 30-34 år og 11 % 35 år eller eldre.

Tabell 1 viser oversikt over når de startet. I denne tabellen har vi også satt inn hvor mange som har fullført for de ulike kullene.

Påbegynt BA-programmet	-02	-03	-04	-05	-06	-07	-08	-09
Antall svart	8	9	7	9	6	7	13	4

Tabell 1: Fordeling av det endelige utvalg på ulike kull

Erfaring har vist at relativt mange av studenter bruker lenger tid for å fullføre enn normert. Dette ble dels bekreftet, slik det kommer fram i tabell 2. Men resultatet viser at 75 % av de som har fullført, gjorde det på normert tid (3 år). Noen få hadde bruk 5 år eller lenger.

Antall år før ferdig	<3	3	3.5	4	4.5	5	5.5	6	>6
Antall svart	5 (8 %)	42 (67 %)	3 (5 %)	8 (13%)	2 (3 %)	0	1 (2 %)	2 (3 %)	0

Tabell 2: Oversikt over hvor lang tid studentene har brukt før de avsluttet sin BA-grad.

Studier og arbeid

70 % svarte at de arbeidet heltid og 24 % studerte heltid. Blant de øvrige studerte 11 % deltid og 13 % arbeidet deltid, mens 8 % oppgir at de er arbeidssøkende. Ut fra disse tallene er det åpenbart at noen som arbeider eller studerer heltid også arbeider eller studerer deltid, eller er arbeidssøkende.

Mange velger å studere videre

Hele 48 (76 %) har studert videre etter bachelorgraden, av disse begynte vel halvparten rett etter avsluttet BA-grad. 32 oppgir å ha fullført en mastergrad, 20 av disse har gjennomført avdelingens eget masterprogram. De som ikke valgte vårt eget masterprogram, ble bedt om å utdype hvorfor de ikke valgte dette programmet, dels i lukkede kategorier, dels som frie kommentarer. Det var

anledning til å krysse av for flere av de lukkede kategoriene. Det svaralternativet som flest krysset av for var ønske om en annen fagprofil. For ganske mange (16 %) var et engelskspråklig program ikke så aktuelt.

Begrunnelse for ikke å begynne på det lokale masterprogram	Antall svar (%)
Ønsket ikke et engelskspråklig program	10 (16 %)
Ønsket å studere et annet sted	8 (13 %)
Studietilbudet ikke fristende	6 (10 %)
Ønsket en annen fagprofil	15 (30 %)
Kom ikke inn	3 (5 %)

Tabell 3: Begrunnelse for at studentene ikke valgte vårt studieprogram

Mange hadde satt inn frie kommentarer som utdypet svarene. Noen begrunnet det med at de ville ut i jobb etter sin BA-grad. Noen ønsket seg til utlandet for å få en enda mer internasjonal profil, eller de kom inn på et annet mer attraktivt studieprogram. Et par ønsket heller å ta avdelingens erfaringsbaserte masterprogram. Det kom også fram noen kritiske kommentarer til bachelorprogrammet som bidro til at de ikke søkte dette masterprogrammet, særlig nevnte et par at det ikke var nok praktisk rettet. Andre ønsket seg mer tydelig fagforydning (for eksempel i økonomi), et par ville ha en bredere plattform enn bare helse og et par kommenterte at de fryktet at det ble mye gjentakelser fra BA-programmet.

Mange får raskt jobb og enkelte hadde meget god lønn

Det ble spurt om hvor lang tid det tok før de fikk relevant jobb etter BA-graden, som et åpent spørsmål. Her varierte svarene mye. Flere (rundt 15) hadde fått jobb allerede før de var ferdige eller rett etter studiet. Andre (noen få) har ennå ikke fått relevant jobb, tydeligvis til tross for aktiv leting etter jobb.

Mange hadde en bra inntekt, men den varierte betydelig blant de 41 personene som hadde svart på dette. En arbeidet deltid og er tatt ut i denne oversikten. Den høyeste lønnen (en person) var 800 000 kr. Seks tjente mellom 600-800 000. 13 mellom 500 – 600 000. 14 tjente mellom 400 og 500 000 og åtte tjente under 400 000

25 personer har kommentert hvor mange jobber de har søkt før de fikk jobb. Sju av disse oppgir å ha søkt mange jobber (10 eller flere), det meste er 50. Men mange (15) har fått den første eller en av første jobbene (5 eller færre) de søkte på.

Arbeid innen mange ulike områder

Tabell 3 viser innen hvilke områder bachelorkandidatene arbeider. Forholdsvis få arbeider i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og ingen er i regionale helseforetak, mens mange arbeidet i privat sektor.

Type jobb	Antall (%)
Kommunal helse og omsorgstjeneste	5 (11 %)
Helseforetak	11 (23 %)
Regionale helseforetak	0
Helseforvaltningen	7 (15 %)
Konsulentselskap	0
Privat sektor	11 (23 %)
Frivillig organisasjon	2 (4 %)
Annet	11 (23 %)

Tabell 4: Type arbeidssted

Ut fra de frie kommentarene kommer det fram at fire arbeider ved UiO (saksbehandlere eller som stipendiater). Andre arbeider i NAV, Helfo og Sykehuspartner. Bare en arbeider internasjonalt (NHS i Storbritannia). Samlet gir ikke kommentarene noe entydig mønster hvor BA-kandidatene i helseledelse og helseøkonomi arbeider, det ser ut til å være arbeidsmuligheter i mange virksomheter.

Relevans av bachelorprogrammet for arbeidslivet

I spørreskjemaet ble de bedt om å angi syn på en del sider ved studieprogrammet. Dette var dels av generell karakter og dels i syn på relevans av ulike fagområder i programmet for nåværende jobb. Svaret skulle angis på en skala fra 5 (veldig relevant) til 1 (irrelevant). Ikke alle hadde krysset av for alle fagene. I kommentarene slås verdiene 4 og 5 sammen til relevant og verdiene 2 og 1 til ikke relevant.

Overveiende positivt syn på bachelorprogrammet

Det generelle bildet er at studentene hadde store forventninger da de startet på programmet og at forventningene i stor grad ble innfridd, selv om det ser ut til å være et stykke igjen til arbeidsgiver er godt kjent med den kompetanse som utdanningen gir (tabell 5). Det er særlig to erfaringer som er kan ses som positive. De fleste BA-kandidatene (rundt 70 %) har fått en jobb hvor de mener BA-programmet er relevant, Det er også imponerende at hele 73 % vil anbefale studieprogrammet til andre.

Påstand (n = 63)	5	4	3	2	1	Gjennomsnitt
De faglige forventninger svarte til de forventninger jeg hadde før jeg startet	10	34	17	2	0	3.8
Jeg ser i større grad relevansen av innholdet i dag enn da jeg var student	16	21	18	5	3	3.4
Jeg vil anbefale programmet til venner og bekjente	27	22	11	2	1	4.1
BA-programmet har gitt meg ferdigheter jeg har bruk for i yrkeslivet	23	21	13	6	0	4.1
Etter BA-graden ønsket jeg å fordype meg videre innen fagområdet	32	10	9	7	5	3.9
BA-graden gjorde meg attraktiv for arbeidsgiver	9	21	19	9	5	3.3

Tabell 5: Forventninger til og erfaringer med studieprogrammet

Relevans av programmet og fagområdene varierer ut fra nåværende jobb

I spørreskjemaet ble de bedt om å angi relevans av studieprogrammet og av de ulike fagområder i programmet for nåværende jobb, på en skala fra 5 (veldig relevant) til 1 (irrelevant). Ikke alle hadde krysset av for alle fagene. I kommentarene til tabell 6 slås verdiene 4 og 5 sammen til relevant og verdiene 2 og 1 til ikke relevant.

Resultatet speiler at med et bredt spekter av arbeidsområder og oppgaver er ulike deler av programmet relevant for de forskjellige studentene (tabell 6). Det er påfallende at hele 25 % opplever utdannelsen som irrelevant eller lite relevant. Noen fag er mer redskapsfag enn andre (for eksempel bedriftsøkonomi, informatikk og kostnad-nytte-analyser) og en vil forvente at det er relevant for de som har arbeidsoppgaver innenfor dette, men ikke for andre.

Fagområde (antall svart)	5	4	3	2	1	Gjennomsnitt	Kommentar
Totalt (49)	9	15	12	7	6	3.3	Rundt 50 % har jobb hvor programmet er relevant, rundt 25 % opplever det irrelevant
Bedriftsøkonomi (46)	9	9	13	9	6	3.1	40 % har en jobb hvor tema er relevant, ganske få sier det er irrelevant.
Generell helseøkonomi (49)	11	8	10	8	12	3.0	Fordeler seg nokså jevnt, gitt at vi tredeler skåren.
Kostnad-nytte analyser (48)	10	4	9	10	15	2.6	Har lavest skår, U-formen kan tolkes som at over 50 % ikke arbeider med dette
Finansiering av helsetjenester (48)	14	7	9	4	14	3.1	Tydlig U-formet og speiler nok arbeidsoppgavene
Organisasjonsforståelse (49)	18	19	4	1	7	3.8	Fagområdet med flest høy skåre
Ledelse (48)	14	16	10	2	6	3.6	Bare 17 % sier dette er lite relevant
Helsepolitikk (51)	18	10	6	6	11	3.4	Relevans er tydelig U-formet
Medisinsk kunnskap (49)	11	8	17	3	10	3.1	Fordeler seg nokså jevnt, gitt tredelt skåren.
Helserett (49)	14	3	15	7	10	3.1	Fordeler seg nokså jevnt, gitt tredelt av skåren.
Helseinformatikk (49)	7	9	10	8	15	2.7	Ikke relevant for nærmere halvparten
Statistikk (48)	11	10	9	8	10	3.1	Skår er U-formet preg, relevant for 53% og lite relevant 38 %
Vitenskapsteori (48)	10	9	12	5	12	3	Fordeler seg nokså jevnt, gitt tredelt skår

Tabell 6: Relevans for ulike fagområder for nåværende jobb.

Det ble også spurt om hva de i etterkant mener hadde vært nyttig i programmet med tanke på arbeidslivet. Også her speiler svarene nok hvilke arbeidsoppgaver den enkelte har. Et tema som går igjen er mer praktisk undervisning, både som utplassering/trening, som ekskursjoner og som eksempler i undervisningen. Et annet savn som en kan lese ut av de frie kommentarene er mulighet til å fordype seg mer i et område. Flere nevner ønske om mer fordypning i økonomi (ikke bare innføring), inklusivt bedriftsøkonomi (for eksempel flere regnskapssystemer), men samtidig ser en (tabell 5) at det er mange som gir dette lav skår. Dette speiler de utfordringer som et BA-program med bredde har hvor framtidige arbeidsoppgaver innenfor ledelse og administrasjon i helsesektoren etter hvert vil vise hvilke kunnskaper er særlig viktig og relevant.

Kommentarer til resultatene

I løpet av perioden (5 år) er det 135 som har fullført programmet, i denne undersøkelsen går vi ikke nærmere inn på frafallet i studiet (det er kommentert i egenevalueringen som ligger på [www](#)). I denne kandidatundersøkelsen er det to typer frafall. Først de 37 som hadde byttet e-postadresse, deretter de 35 som ikke svarte. Vi vet lite om disse frafallene, så representativiteten av resultatene må tolkes forsiktig. Men hensikten med denne undersøkelsen var å få et bilde av tidligere studenters syn på studieprogrammet og dets innhold etter at de var ferdig og hadde prøvd seg i arbeidslivet eller studert videre. Til tross for frafallet mener vi at resultatene kan brukes til en vurdering av innholdet i programmet, særlig med tanke på arbeidslivet og er nyttig for avdelingen i utviklingen av BA-programmet. Potensielle studenter kan også bruke denne kandidatundersøkelsen til å få et bilde av studieprogrammet.

Resultatet gir et litt blandet bilde av tidligere studenters syn på programmet, men i overveiende grad har de en positiv oppfatning. Det var veldig få som ikke fikk sine forventninger innfridd. Sammen med svar på spørsmålet om de ville anbefale studieprogrammet til andre, gir dette et meget positivt bilde av studieprogrammet. Nærmere 78 % ville anbefalt dette programmet til venner og bekjente.

En kan ikke forvente at alle tema i et så bredt bachelorprogram er like relevant i enhver relevant jobb. Dette speiles i resultatene. Men ethvert tema er veldig relevant for noen, mens noen er helt irrelevant for noen. Slike resultater må en forvente når fagbredden er så stor og arbeidsoppgavene kan være så varierte. Det er interessant at ledelse og organisasjonsforståelse er de to områdene som flest finner veldig relevant, tydeligvis nær sagt hvor de arbeider. Et problem som flere peker på er ønsket om mer praksisnær undervisning, gjerne med utplassering. Dette er et tema som allerede er tatt opp noe i egenevalueringen og som avdelingen vil se nærmere på i videreutvikling av programmet.

Noen år har det vært få som har søkt seg videre på det interne masterprogrammet. I dette utvalget hadde 20 fullført mastergrad ved avdelingens eget program. Svarene på hvorfor de ikke valgte dette programmet gir ikke et entydig bilde. Men det ser ut til å være en utfordring å få fram at det er en tydelig faglig progresjon fra BA-programmet til masterprogrammet.

Kandidatundersøkelsen skulle gi et inntrykk av kandidatens muligheter på arbeidsmarkedet. Det er tydelig at programmet gir brede muligheter, særlig er det interessant at nær en fjerdedel arbeider i privat sektor. På den annen side er det påfallende få som arbeider i kommunene. Dette kan en forvente endrer seg etter hvert som kommunene trenger kompetanse i forbindelse med samhandlingsreformen.

Kandidatenes vurdering av programmet i ettertid er overveiende positiv. De påpeker noen svakheter i programmet og som ventet er ikke alle fag like relevante for enhver jobb. Avdelingen bør derfor vurdere å tilby flere valgmuligheter selv, for nå er det svært få interne valgmuligheter for fordypning.